

فهرست

مقدمه

از فراق شمس (بیات اصفهان)

صفحه

- ۱ - فراق..... ۱
- ۱۰ - نامه..... ۲
- ۲۰ - سماع..... ۳

سایه (چهارگاه)

- ۲۷ - آغاز..... ۱
- ۳۶ - سایه..... ۲
- ۴۱ - انعکاس..... ۳
- ۴۶ - پایان..... ۴

« مقدمه »

۱- اگرچه به یمن وجود اساتید بزرگوار: فرامرز پایور، حسین دهلوی، پرویز مشکاتیان، سوسن اصلانی و هنرمندان دیگر، قطعاتی به فرم دونوازی سنتور منتشر شده است، اما گمان من این است که این کمیت با توجه به تعداد نوازندگان سنتور در کشور بسیار ناچیز است. گرچه در این میان می‌توان به آثاری بسیار برجسته در حوزه آهنگسازی و تکنیک‌های اجرایی سنتور همچون دونوازی « فانوس » اثر فرامرز پایور و « دوئو سه گاه » اثر حسین دهلوی اشاره کرد، اما در مقطع زمانی کنونی که فعالیت‌های هم‌نوازی موسیقی ایرانی رو به گسترش است، در کنار تمرکز بر جریان اصلی موسیقی ایرانی « تکنوازی و بداهه نوازی » لزوم وجود قطعاتی جهت ارائه انواع فرم‌ها و ترکیب‌های هم‌نوازی به منظور نشان دادن توانایی‌های بالقوه موسیقی ایرانی و سازهای آن احساس می‌شود. انتشار این مجموعه با این هدف صورت می‌گیرد. امیدواریم در آینده نزدیک شاهد عناوین متعددی از انتشارات در این حوزه باشیم.

۲- به دلیل نوع جمله‌بندی و مضراب‌گذاری و استفاده از تکنیک‌های مختلف نوازندگی سنتور در این مجموعه، اجرای این قطعات مختص هنرجویان پیشرفته سنتور می‌گردد. گرچه به خوبی به لزوم قطعاتی ساده‌تر و آموزشی جهت مبتدیان واقفم و امیدوارم در آینده نزدیک بتوانم به این امر بپردازم.

۳- به دلیل تأکید بر آکسان‌های ویژه سنتور، سعی شده است مضراب‌گذاری‌ها با دقت انجام گیرد. باید توجه داشت که در این مضراب‌گذاری لزوماً ساده‌ترین شکل ممکن مدنظر نبوده است، بلکه گاهی تأکید خاص روی یک نت باعث تغییر مضراب‌گذاری معمول آن شده است. اما به خصوص در قسمت‌هایی که با پایه معمول چهارمضراب‌های سنتور نوشته شده‌اند تلاش شده از مضراب‌گذاری متداول استفاده شود.

۴- همانند سایر قطعات در چهارگاه « DO » روی سنتور ۹ خرک، برای اجرای **Mi** از خرک اول استفاده می‌شود مگر آنکه به هر دلیل اجرای آن روی خرک اول ممکن نباشد.

۵- توجه دقیق به اجرای نوانس قطعات در نزدیک شدن به اصل قطعه بسیار حائز اهمیت است. بخصوص در قطعاتی که ساختار هارمونیک یا کنترپوانتیک دارند و قسمت‌های وسیعی از جملات به شکل سؤال و جواب بین دو ساز یا همراهی تم اصلی با خط فرعی اکومپانیمان اجرا می‌شود، در صورت عدم رعایت

نوانس ، امکان مخدوش شدن تم اصلی وجود دارد . نوانس گذاری حاضر با توجه به چند اجرای صحنه‌ای از قطعات صورت گرفته است . لذا در صورتیکه شرایط اجرا اقتضا نماید نوازندگان می توانند با توجه به نحوه همراهی دو خط سنتور تغییراتی در نوانس به وجود آورند. لازم به ذکر است که در نگارش این قطعات حد اکثر توجه به هم سطح بودن هر دو خط از لحاظ اهمیت ملودی و تکنیک‌های اجرایی صورت گرفته است .

۶- تغییر جمله بندی‌های ریتمیک که غالباً در طول قطعات رخ داده باعث شده است تا کسر میزانها مرتباً در حال تبدیل و تعویض باشند . گاهی جهت اجرای صحیح آکسان‌ها ناچار به تبدیل کسر میزان ساده به ترکیبی یا بالعکس (ولودر پرانتز به طور موقت) شده‌ام که تنها در جهت نزدیک شدن به بهترین تقسیم بندی زمانی جملات بوده است .

۷- قطعات حاضر برای سنتور ۹ خرک متداول نگاشته شده‌اند . گرچه در صورتیکه سنتورهایی با خرک بیشتر امکانات ویژه ای جهت نوازندگی ارائه کنند ، می‌توان این آثار را با آنها نیز اجرا کرد . اما در شکل کلی به دلیل وجود بافت کنترپوانتیک در قطعات و اجرای پاساژهایی با سرعت تقریباً بالا ، هر چه میزان ماندگاری صدای سنتور (که از ویژگی‌های ذاتی این ساز است) کمتر باشد ، به وضوح جملات بیشتر کمک می‌کند . لذا گمان می‌کنم سنتور لاکوک برای اجرای این قطعات مناسب تر از سنتور سل کوک باشد .

۸- کوک سنتور ها در قطعات این مجموعه به شرح زیر است :

کوک چهار گاه

سنتور اول

سنتور دوم

Allegro ♩=106

ستور اول

ستور دوم

6

(8)

11

(8)

15

(8)

fp

fp

Andante $\text{♩} = 60$

ستور اول

mp

ستور دو

p

4

7

10

f

8th

mf